RAADSVOORSTEL	
Raadsvergadering	17 april 2023
Voorstelnummer	D608386
Datum raadsvoorstel	9 maart 2023
Portefeuillehouder(s)	Rob Opdam
Commissie	Commissie
Datum commissie	3 april 2023
Soort agendering	Ter advisering
Agendapunt	
Team	BOR - Beheer Openbare Ruimte
Opsteller	Melvin Wals
Datum B&W besluit	21 maart 2023
Bijlagen:	3

Onderwerp **:** Evaluatie ‘Van Afval naar Grondstof’

Voorgesteld besluit

1) De ‘Evaluatie Grondstoffenbeleid maart 2023’ van het beleidsplan ‘Van Afval naar Grondstof’ vast te stellen;
2) De resultaten te betrekken bij het uitwerken van vervolgmaatregelen.

Geheimhouding

☐ Ja ☐ Nee

RAADSVOORSTEL

INLEIDING

In 2019 heeft uw raad het beleidsplan ‘Van Afval naar Grondstof’ vastgesteld. Heiloo gaat voor het ambitieuze doel van 30 kilo restafval per inwoner per jaar in 2025. In de jaren na 2019 is een veelomvattend pakket maatregelen uitgerold. Onderdeel van het plan is een evaluatie in 2023.

Voor u ligt de ‘Evaluatie Grondstoffenbeleid maart 2023’; een evaluatie van het beleidsplan ‘Van Afval naar Grondstof’. De in de bijlage aanwezige evaluatie geeft inzicht of er aanvullende maatregelen nodig zijn om het nog beter te gaan doen dan Heiloo het al doet. Eén van de ontwikkelpunten betreft de aanpassing van de inzamelfrequentie. Volgend op deze evaluatie wordt hierover een voorstel voorbereid. Dat wordt in juni aan uw raad voorgelegd. Met deze planning wordt beoogd voldoende tijd te scheppen om te nemen maatregelen per 1 januari 2024 te implementeren.

INVLOED KADERS OP KEUZERUIMTE

Eerdere besluitvorming

In 2019 is het beleidsplan ‘Van Afval naar Grondstof’ vastgesteld, met o.a.:

Service op grondstoffen verhogen (serviceprikkel)
- de komst van een PMD-rolcontainer voor de laagbouw
- betere scheidingmogelijkheden voor de hoogbouw (gft-cocon)
- milieuparkjes opwaarderen
- containers voor luiers en kleine elektrische apparaten
- grensoverschrijdend bezoek milieustraten

Service op restafval verlagen (serviceprikkel)
- lagere frequentie inzameling restafval

Tariefprikkel
- introductie variabele heffing per 1 januari 2021

Onderdeel van het beleidsplan is een evaluatie in 2023.

Landelijk

In Nederland is het afval- en grondstoffenbeleid vormgegeven binnen het uitvoeringsprogramma VANG (Van Afval Naar Grondstof) en de wetgeving van het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP)3.

VANG
In de VANG Fase 2 richt men zich naast het bereiken van de doelstelling ten aanzien van 75% afvalscheiding en 100 kilo restafval per inwoner ook op het bereiken van kwalitatief betere grondstofstromen.

LAP3
Met LAP1 en LAP2 heeft Nederland bereikt dat materialen beter worden hergebruikt. Het Circulair Materialenplan (CMP1) vervangt LAP3, een plan met meer nadruk op hergebruik en preventie.

TOELICHTING OP HET VOORSTEL

Het evaluatierapport, dat is uitgevoerd voor de gemeenten Heiloo, Castricum en Uitgeest, is aanwezig als bijlage en heeft 7 hoofdstukken. Hoofdstuk 1 is de inleiding. De evaluatie bevat de volgende onderdelen:

Hoofdstuk 2	Geeft een overzicht van de resultaten van de drie gemeenten voor de inzameling aan huis, in vergelijking met het verleden en in vergelijking met andere gemeenten in Nederland.
Hoofdstuk 3	Geeft een overzicht van de stand van zaken met betrekking tot de inzameling van grof afval.
Hoofdstuk 4	Geeft een overzicht van het geïmplementeerde maatwerk.
Hoofdstuk 5	Geeft inzicht hoe de inwoners het nieuwe beleid ervaren aan de hand van een inwonertevredenheidsonderzoek en het verloop van klachten en meldingen.
Hoofdstuk 6	Geeft een overzicht van het grondstoffenbeleid in breder perspectief. Hierin bekijken we de internationale kaders en de marktontwikkelingen.
Hoofdstuk 7	Geeft een overzicht van het verbeterpotentieel en geeft een planning voor het vervolg.

De afvalprestaties zijn vergeleken met gemeenten in dezelfde stedelijkheidsklasse. Wat opvalt is dat Heiloo het qua restafval sinds de invoering van de maatregelen aanmerkelijk beter doet. De hoeveelheid fijn restafval daalde van 171,9 kilo in 2019 naar ruim 101,3 kilo per inwoner in 2022. Een inwoner van de laagbouw zet de 240 liter restcontainer gemiddeld 8 keer aan de weg (van de 17 inzamelmomenten). De hoogbouw gooit gemiddeld 37,3 en 7,6 keer een zak in respectievelijk de 60 en 30 liter trommel van de ondergrondse container voor restafval. De sorteeranalyse van restafval bij de laagbouw heeft uitgewezen dat van alle fracties die niet in het restafval thuishoren GFT de grootste is.

De laagbouw kan de GFT-rolcontainer 17 keer jaar aanbieden, maar niet alle momenten worden benut. Wel valt op dat in het hoogseizoen de GFT-rolcontainer verhoudingsgewijs vaker wordt aangeboden. Over GFT bij de enquêteresultaten meer. Om vervuiling van de GFT-cocon nabij hoogbouw tegen te gaan heeft de inzameldienst een protocol ontwikkeld.

De PMD-rolcontainer wordt het vaakst aangeboden. In vergelijking met andere gemeenten wordt in Heiloo veel PMD ingezameld. De afkeur van PMD is laag.
In de eerste maanden van 2023 is er een inwonerenquête afgenomen. Uit deze resultaten blijkt dat inwoners op dit moment positiever denken over de tarief prikkel dan voor de invoering daarvan. Inwoners in laagbouw (d.w.z. met rolcontainers) hebben vragen beantwoord over inzamelfrequentie van de stromen rest, GFT en PMD. Op dit moment kunnen inwoners iedere afvalstroom een keer per 3 weken aanbieden. Inwoners willen graag meer inzet op GFT. De inzameling van restafval zou daarentegen minder vaak kunnen. Gevraagd naar de tevredenheid over de afvalinzameling in de gemeente Heiloo geven onze inwoners aan dat ze deze het cijfer 7,4 toebedelen. Een ruime voldoende en hoger dan het landelijk gemiddelde.

Hoofdstuk 7 ‘Verbeterpotentieel en vervolg’ presenteert de volgende punten voor verdere ontwikkeling:

- Plan voor aanpassing van de inzamelfrequenties van restafval, GFT en PMD in de laagbouw
- Optimalisatie van de inzameling van Oud Papier en Karton (OPK)
- Communicatiecampagne GFT in de hoogbouw
- Ondergrondse containers legen op vulgraad in plaats van op frequentie
- Inzameling van luiers: onderzoek recycling
- Vereenvoudigen regeling medisch afval
- Hulpmiddelen milieustraat: uitleen aanhangers

Voorgesteld wordt deze ontwikkelpunten uit het evaluatierapport verder uit te werken.

DOOR HET COLLEGE OVERWOGEN ALTERNATIEVEN

In 2023 evalueren en resultaten daarvan betrekken bij het afwegen van aanvullende maatregelen is onderdeel van het in 2019 vastgestelde beleidsplan ‘Van Afval naar Grondstof’. Er zijn geen alternatieven overwogen.

REGIONALE SAMENWERKING EN COULEUR LOCALE

Ook in de gemeenten Castricum en Uitgeest is in 2019 het grondstoffenbeleid vastgesteld. De resultaten van deze implementatie in de buurgemeenten vindt u samen met de resultaten van Heiloo terug in dit rapport.

RISICO’S

De evaluatie levert ontwikkelpunten op. Een ontwikkelpunt betreft de aanpassing van de inzamelfrequentie. Daartoe wordt een voorstel voorbereid dat later dit jaar ter besluitvorming wordt aangeboden. Wanneer de behandeling daarvan niet in het eerste half jaar afgerond wordt betekent dit dat de implementatie van deze maatregelen per 1 januari 2024 niet mogelijk is.
Wanneer de drie gemeenten niet samen optrekken, maar uiteenlopende aanvullende maatregelen verkiezen, dan betekent dat een extra opgave om dit vorm te geven en naar alle waarschijnlijkheid ook extra kosten. Daarom gaan we bij het voorbereiden van het voorstel met aanvullende maatregelen uit van een gemeenschappelijke aanpak.

FINANCIËN

Op basis van de ontwikkelpunten uit de evaluatie (Hoofdstuk 7 ‘Verbeterpotentieel en vervolg’) wordt een voorstel met aanvullende maatregelen voorbereid. Daarbij worden ook de financiële gevolgen inzichtelijk gemaakt.

DUURZAAMHEID

Dit traject is in overeenstemming met de duurzame ambities van Heiloo.

PARTICIPATIE

Er is een inwonerenquête gehouden. Huishoudens hebben per post een brief met een uitnodiging voor deelname ontvangen. In de onderzoeksperiode hebben 1254 inwoners de vragenlijst ingevuld. Gevraagd naar de tevredenheid komt het gemiddelde uit op 7,4. De enquête is als bijlage aanwezig.

UITVOERING, PLANNING EN ORGANISATIE

Nadat de evaluatie is behandeld in de raadscommissie en ter besluitvorming is voorgelegd aan uw raad, worden de ontwikkelpunten verder uitgewerkt. Het plan voor aanpassing van de inzamelfrequentie wordt nog voor het zomerreces aan uw raad voorgelegd voor besluitvorming. Besluitvorming door Uitgeest, Castricum en Heiloo over vergelijkbare maatregelenpakketten voor het zomerreces is van belang om de mogelijkheid open te houden om per 1 januari 2024 te starten met een aanvullend pakket maatregelen.

BIJLAGEN

- ‘Evaluatie Grondstoffenbeleid maart 2023’
- ‘Rapportage Inwonersondezoek afvalbeleid gemeente Heiloo’
- Concept raadsbesluit

ACHTERLIGGENDE DOCUMENTEN

- beleidsplan ‘Van Afval naar Grondstof’

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Heiloo

F.H.W. de Jong
gemeentesecretaris

M. ten Bruggencate
burgemeester